

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖

มนัญญา ภูแก้ว
วิทยาการชำนาญการ
กลุ่มงานกฎหมาย๑ สำนักกฎหมาย

บทนำ

ข้อมูลประชากรจากสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า อัตราการเกิดของประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยจะเห็นได้ชัดเจนจากสถิติในช่วงปี ๒๕๐๗-๒๕๐๘ ที่มีอัตราการเกิดร้อยละ ๔๗.๒ และในปี ๒๕๔๘-๒๕๔๙ เหลือเพียงร้อยละ ๑๐.๙ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ในขณะที่อัตราการตายไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก และข้อมูลของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล รายงานว่า ในปี ๒๕๕๐ ประเทศไทยมีประชากรทั้งหมดเกือบ ๖๓ ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุจำนวน ๖ ล้าน ๘ แสนคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๑ ของจำนวนประชากรทั้งหมด และในปี ๒๕๕๖ จากข้อมูลประชากรของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง พบว่า ประชากรที่มี อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป มีจำนวนถึง ๘,๗๓๔,๑๐๑ คน โดยดัชนีการสูงวัยอยู่ที่ร้อยละ ๖๘.๗๗ จังหวัดที่มีดัชนีการสูงวัยมากที่สุด ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำปาง (ร้อยละ ๑๒๑.๗๙) ลำพูน (ร้อยละ ๑๑๖.๔๘) และแพร่ (ร้อยละ ๑๑๖.๔๗) ส่วนจังหวัดที่มีดัชนีการสูงวัยน้อยที่สุด ๓ ลำดับ ได้แก่ นราธิวาส (ร้อยละ ๓๖.๑๗) กระบี่ (ร้อยละ ๓๗.๖๒) และยะลา (ร้อยละ ๓๗.๖๗) และเนื่องจากคนไทยมีอายุโดยเฉลี่ยสูงขึ้น เป็น ๗๔ ปี จึงคาดว่าภายในปี ๒๕๖๕ นี้ จะมีคนอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปถึง ๑๔ % ของประชากรไทยทั้งหมด

และจากสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประเทศไทยกำลังเดินหน้าไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ เฉกเช่นเดียวกับอีกหลาย ๆ ประเทศในสังคมโลก เนื่องจากอัตราการเกิดของเด็กทารกมีจำนวนน้อยลง ผู้คนในยุคปัจจุบันมีทัศนคติที่เปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือ ผู้คนในปัจจุบันนิยมอยู่เป็นโสดมากยิ่งขึ้นเนื่องจากผู้หญิงมีความสามารถในการหาเลี้ยงตนเองได้มากขึ้น หรือแม้แต่ผู้ที่มีครอบครัวก็นิยมมีลูกเพียง ๑ - ๒ คน เท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่คนนิยมมีลูกจำนวนมากเพราะมีความเชื่อว่า เมื่อมีลูกจำนวนมากจะได้ช่วยกันทำมาหาเลี้ยงครอบครัว นอกจากนั้นแล้วเทคโนโลยีทางการแพทย์ในปัจจุบันที่มีการวิวัฒนาการก้าวไกลมากยิ่งขึ้นมีส่วนทำให้ผู้คนในปัจจุบันมีอายุที่ยืนยาวมากยิ่งขึ้นด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับกับสภาพสังคมที่จะเป็นสังคมผู้สูงอายุ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมพร้อมรับมือกับสภาพสังคมดังกล่าวในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านสวัสดิการสังคม การอำนวยความสะดวกสิ่งต่าง ๆ ในที่สาธารณะ ด้านการแพทย์ รวมทั้งยังควรมีกฎหมายที่มีความเหมาะสมเพื่อเตรียมการรองรับด้วย

นิยาม “ผู้สูงอายุ”

“ผู้สูงอายุ” เป็นวัยบั้นปลายของชีวิต ดังนั้นปัญหาของผู้สูงอายุในทุกด้านโดยเฉพาะด้านสังคมและสาธารณสุขจึงแตกต่างจากคนในวัยอื่น ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ซึ่งรัฐบาลไทยและทั่วโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมีความพยายามและมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องให้ทุกคนตระหนัก เข้าใจ และพร้อมดูแลผู้สูงอายุให้ทัดเทียม เช่นเดียวกับการดูแลประชากรในกลุ่มอายุอื่น

“ผู้สูงอายุ” หรือบางคนเรียกว่า **“ผู้สูงวัย”** เป็นคำที่บ่งบอกถึงตัวเลขของอายุว่ามีอายุมาก โดยนิยามนับตามอายุตั้งแต่แรกเกิด (Chronological age) หรือทั่วไป เรียกว่า คนแก่ หรือ คนชรา โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า คนแก่ คือ มีอายุมาก หรือ อยู่ในวัยชรา และให้ความหมายของคำว่า ชรา คือ แก่ด้วยอายุ ชำรุดทรุดโทรม นอกจากนี้ยังมีการเรียกผู้สูงอายุว่า “ราษฎรอาวุโส” (Senior citizen) ส่วนองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, WHO) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations, UN) ใช้คำในภาษาอังกฤษของผู้สูงอายุว่า Older person or Elderly person แต่ในส่วนขององค์การอนามัยโลกและองค์การสหประชาชาติ มักใช้คำว่า Older person มากกว่า Elderly person องค์การสหประชาชาติ ได้ให้นิยามว่า “ผู้สูงอายุ” คือ ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งมีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป โดยเป็นการนิยามนับตั้งแต่อายุเกิด ส่วนองค์การอนามัยโลกยังไม่มีการให้นิยามผู้สูงอายุ โดยมีเหตุผลว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีการนิยามผู้สูงอายุต่างกัน ทั้งนิยามตามอายุเกิดตามสังคม (Social) วัฒนธรรม (Culture) และสภาพร่างกาย (Functional markers) เช่น ในประเทศที่เจริญแล้วมักจัดผู้สูงอายุนับจากอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป หรือบางประเทศอาจนิยามผู้สูงอายุตามอายุกำหนดให้เกษียณงาน (อายุ ๕๐ หรือ ๖๐ หรือ ๖๕ ปี) หรือนิยามตามสภาพของร่างกาย โดยผู้หญิงสูงอายุอยู่ในช่วง ๔๕ – ๕๕ ปี ส่วนชายสูงอายุ อยู่ในช่วง ๕๕ – ๗๕ ปี สำหรับประเทศไทย “ผู้สูงอายุ” ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

ส่วนคำว่า **“สังคมผู้สูงอายุ”** องค์การสหประชาชาติ แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society หรือ Aging society) ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) และระดับ Super-aged society โดยให้นิยามของระดับต่าง ๆ ซึ่งทั้งประเทศไทยและรวมทั้งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกใช้ความหมายเดียวกันในนิยามของทุกระดับของสังคมผู้สูงอายุ ดังนี้

การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือ การมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปรวมทั้งเพศชายและเพศหญิงมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศ หรือมีประชากรอายุตั้งแต่ ๖๕ ปี เกินร้อยละ ๗ ของประชากรทั้งประเทศ

สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ คือ เมื่อประชากรอายุ ๖๐ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๐ หรือประชากรอายุ ๖๕ ปี เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๔ ของประชากรโดยรวมทั้งหมดของทั้งประเทศ

Super-aged society คือ สังคมที่มีประชากรอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ

เกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุได้ถูกตราขึ้นมาด้วยเหตุผลหลักเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๔ ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุให้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและเพื่อให้ได้กฎหมายที่ครอบคลุมทุกด้านสำหรับผู้สูงอายุ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ นี้ขึ้น แต่ต่อมาพระราชบัญญัติฯ นี้ได้ถูกนำแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเหมาะสมโดยพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งได้มีการยกเลิกความในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ บางส่วน กล่าวคือ

- มาตรา ๓ ได้บัญญัติไว้ว่า “ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุตามมาตรา ๒๐ (๒)”

- มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑๑) ของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๑) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม”

- มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการคุ้มครอง การส่งเสริม การสนับสนุน และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ซึ่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ มีทั้งสิ้น ๒๔ มาตรา

นิยาม “ผู้สูงอายุ” ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖

“ผู้สูงอายุ” ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

จากคำนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคคลที่จะเป็นผู้สูงอายุได้ตามกฎหมายของประเทศไทยและจะได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้จะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและจะต้องเป็นสัญชาติไทยเท่านั้น นั่นหมายถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามาทำงานหรืออพยพลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทย ไม่สามารถมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการและการช่วยเหลือใดจากรัฐทั้งปวง แม้ว่าจะเป็นผู้ที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐก็ตาม

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มีดังนี้

- ให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กผส.” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งจะรับผิดชอบและประสานงานเกี่ยวกับรายละเอียดและกฎหมายรองรับของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุนี้โดยตรง

- มาตรา ๑๑ บัญญัติว่าผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความ สะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

(๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

(๔) การพัฒนาตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การ รวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน

(๕) การอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

- (๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- (๗) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- (๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับอันตรายจากการทำทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาผลประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
- (๙) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในการแก้ไขปัญหาครอบครัว

- (๑๐) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- (๑๑) การสงเคราะห์ “เบี้ยยังชีพ” ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- (๑๓) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศ

กำหนดการดำเนินการทั้งหมดต้องให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงหรือทบวง ในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ

และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ องค์การสหประชาชาติได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามรับรองแล้วในการประชุมระหว่างประเทศที่ประเทศออสเตรีย และในการประชุมที่กรุงแมดริด ประเทศสเปน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุที่ประเทศไทยรับที่จะจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ ๒ (๒๕๔๕ - ๒๕๖๔) โดยมีข้อสังเกตในที่ประชุมที่เป็นประเด็นสำคัญ มีผลกระทบต่อระบบสวัสดิการของผู้สูงอายุเป็นอย่างมากทั้งในประเทศเยอรมัน สหราชอาณาจักร และเนเธอร์แลนด์ เนื่องจากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไปและแนวโน้มของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คนอายุยืนมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะประชากรผู้สูงอายุ ส่วนคนในวัยทำงานจะลดน้อยลง อันจะเป็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม

สหประชาชาติมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีคุณค่า โดยเฉพาะคุณค่า ในตนเอง มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมประชากร มุ่งสร้างชีวิตในแต่ละวัยให้มีคุณภาพบนพื้นฐานของการรักษาสุขภาพอนามัยที่ดี เพื่อลดอัตราเจ็บป่วยและพิการในผู้สูงอายุ สร้างสังคมให้คนทุกวัยอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ มีความเอื้ออาทร ห่วงใยกันและกัน การมีอิสระในการพึ่งพาตนเอง การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะสิทธิด้านสังคมและสิทธิด้านการรับบริการ สิทธิในด้านการอุปการะเลี้ยงดูโดยเฉพาะสิทธิในด้านสุขภาพอนามัย ความพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ รวมถึงสิทธิในการบรรลุความต้องการ โดยเฉพาะด้านข่าวสาร การศึกษา และอาชีพ

- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้มีการกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียกว่า “กองทุนผู้สูงอายุ”

- เพื่อใช้เป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ โดยมีเงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินบริจาค เงินอุดหนุน และดอกผล
- สำหรับผู้ที่บริจาคเงินและทรัพย์สินให้แก่กองทุน จะได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับทรัพย์สินที่ได้บริจาคนั้น

- ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการีของตนเองและบุพการีของคู่สมรส ที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ จะได้รับการลดหย่อนภาษี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับวัยผู้สูงอายุ

ในปัจจุบันผู้สูงอายุที่อยู่ในกลุ่มแรงงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแรงงานนอกระบบ ได้รับค่าเลี้ยงชีพจากรัฐบาลเดือนละ ๖๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นอานิสงส์โดยตรงจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ได้กำหนดไว้ว่าบุคคลซึ่งอายุเกิน ๖๐ ปี และมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

ซึ่งต่อมาเมื่อได้มีการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้น รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้ก็ยังได้สืบทอดเจตนารมณ์การช่วยเหลือผู้สูงอายุไว้ แม้จะเกิดรัฐประหารในปี ๒๕๕๙ ทำให้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ถูกยกเลิกไปก็ตาม โดยต่อมาได้มีการเพิ่มเบี้ยเลี้ยงชีพผู้สูงอายุซึ่งได้รับสูงสุดเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท

และสำหรับในส่วนของการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ (ฉบับลงประชามติ) นั้น ได้บัญญัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้สูงอายุไว้อย่างกว้าง ๆ โดยเป็นการกำหนดให้ความช่วยเหลือไว้รวม ๆ ทั้งเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดไว้ว่า “รัฐพึงให้ความช่วยเหลือ” กลุ่มบุคคลดังกล่าว โดยให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพซึ่งต้องคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม ไม่แยกหรือเน้นการให้ความช่วยเหลือกลุ่มใดเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลแต่ละชุดจะดำเนินการ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้นผู้เรียบเรียงเห็นว่า ประเทศไทยไม่ใช่เพียงประเทศเดียวที่กำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ แต่มีบางประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ที่ได้มีการก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุมาพักหนึ่งแล้ว แต่เนื่องด้วยประเทศญี่ปุ่นนั้นได้มีการวางแผนที่ดีจึงไม่ค่อยประสบปัญหาเท่ากับประเทศไทย ซึ่งปัญหาของประเทศไทยที่เกิดขึ้นนั้นส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการที่ผู้สูงอายุของประเทศไทยไม่มีการวางแผนการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่ดีพอ โดยเฉพาะการวางแผนเกี่ยวกับการเก็บออมเงินเพื่อไว้ใช้ตอนเป็นผู้สูงอายุ รวมทั้งการที่โครงสร้างของสังคมไทยที่ยังมีส่วนหนึ่งที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากบุตรหลาน ส่งผลให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาสังคมต่อเนื่องไปยังปัญหาทางเศรษฐกิจ จนกระทั่งนำมาซึ่งการเป็นปัญหาใหญ่ต่าง ๆ อีกมากมายที่รัฐบาลจะต้องเร่งวางแผนนโยบายในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องมีการเตรียมงบประมาณจำนวนมากในการรองรับ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้มีการวางแผนนโยบายหรือจะมีการวางแผนนโยบายขึ้นในอนาคตล้วนเป็นความหวังของกลุ่มผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพและไม่มีบุตรหลานดูแล เนื่องจากสังคมและครอบครัวเปลี่ยนไป คนเหล่านี้คงจะต้องฝากความหวังไว้กับรัฐบาลและพระราชบัญญัติกองทุนเงินออมแห่งชาติที่จะสามารถช่วยให้ชีวิตพวกเขาดำรงอยู่ได้ต่อไป

สำหรับในส่วนพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ผู้เรียบเรียงเห็นว่า ในส่วนของคำนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย” ซึ่งหากพิจารณาจากคำนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคคลที่จะเป็นผู้สูงอายุได้ตามกฎหมายของประเทศไทยและจะได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและจะต้องเป็นสัญชาติไทยเท่านั้น นั่นหมายถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามาทำงานหรืออพยพย้ายเข้ามาในประเทศไทย ไม่สามารถมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการและการช่วยเหลือใดจากรัฐทั้งปวง แม้ว่าจะเป็นผู้ที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐก็ตาม ซึ่งหากจะพิจารณาให้ดีแล้วอาจเป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนตามที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ผู้เรียบเรียงมีความเห็นว่าควรจะต้องมีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมใหม่อีกครั้ง

นอกจากนั้นอีกสิ่งหนึ่งที่รัฐบาลควรต้องตระหนักและให้ความสำคัญให้มากขึ้น คือ การเร่ง
รณรงค์และปลูกจิตสำนึกให้แก่เยาวชนคนรุ่นหลังรู้จักความกตัญญูกตเวที ต้องมีการตอบแทนบุญคุณบิดา
ม ๑ ร ด ๑
ที่ได้ให้การเลี้ยงดู โดยต้องเลี้ยงดูท่านเมื่อยามท่านแก่เฒ่า ทั้งนี้เพื่อเป็นอีกทางหนึ่งในการช่วยลดปัญหาของ
สังคมผู้สูงอายุ อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นว่า “ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี” อีกด้วย